SIAŬBIT THE SOWER

Vialika-Litoŭski (Biełaruski) dvumiesiačnik

The Great-Litvanian (Whiteruthenian) bimonthly

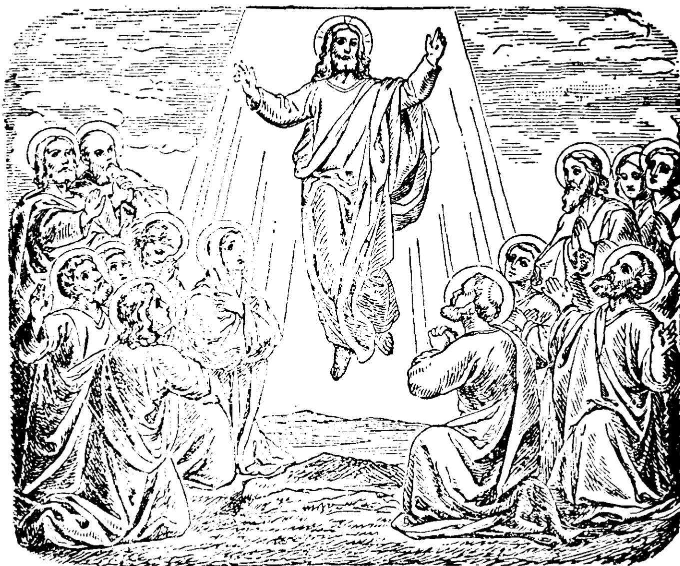
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, New York, U. S. A.

Časapis Katalicka-Hramadzki

1970 Sakavik-Krasavik Nr. 74 (h. 13) March-April, 1970

DZIELA ŚVIATA VIALIKODNIA REDAKCYJA ŽADAJE

VIASIOŁAHA ALLELUJA!

DZIELA BIEŁARUSKAHA NARODNAHA ŚVIATA PRAHAŁAŠEŃNIA NIEZALEŽNAŚCI BIEŁARUSI, REDAKCYJA "SIAŬBITA" PIERASYŁAJE ŬSIM ČYTAČOM PAŽADAŃNI ŠČAŚLIVAJ, DA ŚPIEŠNAJ PRACY NA NIVIE NACYJANALNAJ I U ŽYĆCIU ASABISTYM!

Z UMIERŠYCH PAŬSTAŃNIE PANA JEZUSA

Ni adzin iz Evangielistych nia kaže, u jaki sposab Jezus vyjšaŭ z hrobu, bo nichto u chvilinu z Umieršych Paŭstańnia nia byŭ pry hrobie. Evangelisty śv. Mateus apisyvaje, jakby čuŭšy z raskazu žaŭnieraŭ, katoryja byli navarcie. "I voś stałasia vialikaje trasieńnie ziamli. Anioł, zyjšoŭšy ź nieba, prystupiŭ da hrobu i advaliŭ kamień ad dźviarej hrobu i sieŭ na im. Vyhlad jaho byŭ jak małanka, a vopratka jaho biełaja jak čysty śnieh. I ad strachu prad im zadryželi vartaŭniki i zrabilisia jak niažyvyja". Značyć, kali kamień byŭ advalany praz Anioła, užo Jezusa tam nia było. Hrob byŭ pusty. Dziela taho kamień byŭ užo niepatrebny.

Mimachodam, ab z Umieršych Paŭstańni śviedčyli i samyja Judejcy. Jany ničoha nie zaniedbali, kab z Umieršych Paŭstańniu pieraškodzić. Pastavili žaŭnierskuju straž, jakoj za niedapilnavańnie pahražała śmierć. Ale nia byli pakaranyja. Paśla faktu, zamiest daśledavać spravu, padkuplajuć žaŭnieraŭ i vučać ich łhać. Prad niekatarymi łhali, ale svajmu načalstvu musili skazać praŭdu. Samoje łharstva było niedakładnaje. Kazali, my zasnuli, a u tuju chvilinu Apostoły ukrali cieła Jezusa. Im tady rabili zakid. Kali spali, to nie mahli vidzieć. A vy kažecie: "Apostoły ukrali". Samych Apostałaŭ nie daśledavali, chacia čuli, što im ciapier ukazyvajecca Jezus i dalej ich navučaje

Sam Chrystus pradskazvaŭ svajo z Umieršych Paŭstańnie nia tolki Apostołam, ale i Judejcam. Jak Jona byŭ try dni unutry ryby, tak Syn Čałaviečy budzie u ziamli. Pakazyvajučy na siabie, kazaŭ: "Uzburcie hetuju śviatyniu, a ja jaje u try dni adbuduju. Judejcy pamiatali hetyja pradskazańni. Usich vočy byli skiravanyja na hrob. Paśla faktu nichto iz zacikaŭlenych nie supiarečyŭ z Umieršych Paŭstańniu, a samyja moŭčki hety fakt paćvierdžajuć.

"I skazaŭ im: tak napisana i tak naleža ciarpieć Chrystusu i z umieršych paŭstać".

(Łuk., 24, 46).

* * *

Janka Kupała

CHRYSTOS VASKROS

Chrystos vaskros!... Usiudy radašć.
Usio hladzić śmialej, śviatlej;
Vialiki Mučalnik, zdajecca,
Abniaŭ ŭsich łaskaju svajej.

Chrystos vaskros!... Nieuhamonna
Pływie pa nivach, puščach klik,
Pływie adna śviataja dumka
Z kanca ŭ kaniec, jak śviet vialik.

Chrystos vaskros! — piaje sialanin
Z svajoj ubohaju radnioj,
Zabyŭšy pieśni ab pradvieśni,
Zabyŭšy ŭsio usiej dušoj.

Chrystos vaskros! piaje sirotka,
Słuha, taptanaja ludźmi!
Piaje ŭ čužynie padarožny,
Zabyty bližnimi svajmi.

Chrystos vaskros! -- piajuć i tyja,
Chrysta zhubiŭšyja syny,
Što ŭ cichamoŭku ładziać sietki
Dla našaj biednaj starany.

Chrystos vaskros!... K Tabie, o, Boža,
I ja ŭ dzień hety dumku šlu;
Chaj Biełaruś, maja staronka,
Uskreśnie k lepšamu žyćciu!

Janka Kupała

NAD SVAJEJ AJČYNAJ

Boža! hetki śviet tut
Moc stvaryła tvaja!
Dzie-ž moj dom, dzie moj lud?
Dzie ajčyna maja?

Dzie toj čas, u jakom
Tut kipieła žyćcio?
Svoj narod byŭ kruhom
I lubiŭ svojo ŭsio!

Svaju pieśniu ŭ ład svoj
Nia stydaŭsia zapieć,
I siarmiažki sivoj
Nia stydaŭsia nadzieć!

Viesialŭsia narod,
Až hrymieła siało!
Va ŭsich śvietły pahlod,
Va ŭsich ščaście ćviło.

A ciapier, a ciapier
Nia vidać jasnych zor,
Choć sabie sam nia vier, —
Źnikła ŭsio, jak vichor!

Źnikła ŭsio, jak imhła,
Niama słavy tajej;
Złaja dola zmahła
I moj kraj i ludziej!

Adny ŭ šar kurhany —
Śvietki bitvaŭ — stajać;
Kości k im hruhany
Prylatajuć źbirać.

Prašmyhajuć vužy,
Kaniuch molicca "bić",
Voŭk prabieh pa miažy,
Dalej špić usio, špić.

25-ho SAKAVIKA

Kali Pieršaja Suśvietnaja vajna razburyła carskuju Rasieju, na jaje ruinach pačali paŭstavać novyja narody, u liku jakich i biełarusy, ahałasiŭšy pierad usim śvietam, što i jany ludzi i narod, z usimi pravami ad pryrody i ad Samoha Boha na samastojnaść i niezaležnaść u svajoj krainie dziela vykanańnia vialikaj misyi narodnaj dla svajho dabra ziamnoha i niabiesnaha, jak sapraŭdy hłyboka vierujučy chryścijanski lud. Byli pieraškody i ideał nie ździejśniŭsia, a ździejśnicca jon pavinien pry pomačy Božaj i ščyraj chryścijanskaj vytryvałaści u supracoŭnictvie z łaskaj Božaj i z Božym Pravidam. Boha u ščodraści nie apieradziš: u Im my isnujem, žyviem, vykonvajem usie našy dziejańni, čyny, pačynańni, jak vialiki Apostał Pavieł vyskazaŭsia pierad hreckimi filozafami i mužami Stanu (Dziejańni, 17, 28), i jak filazofija metafizyčnymi arhumentami dakazvaje, i jak śviaty Ioan Bahasłoŭ havora (I Ioan, 4), Boh jak sama Luboŭ, uzlubiŭ nas, kali nas jašče i na śviecie nia było — uzlubiŭ nas ad viakoŭ viečnych i pasłaŭ nam Svajho Adzinaronaho Syna dziela našaho viečnaho zbaŭležnia, Katory staŭšyś i synam čałaviečym, biezupyna, jak Bohačałaviek, vyjaŭlaje i daje nam Svaju luboŭ cieraz Carkvu-Kaścioł, cieraz Svajo Božaje Słova, cieraz usie tajemstvysakramenty, cieraz śviatuju Liturhiju-Imšu, dzie iz Nieba zychodzić jak Eucharystyčny Boh, kab abdymać nas Tajnaj Svajej Lubovi— Toj Samy Syn Božy, druhaja Asoba Prašviatoj Trojcy, Katory praz Dziejańnie Śviatoha Ducha učałaviečyŭsia u pračystym ułońnie Prašviatoj Dzievy Maryi, naradziŭsia u Viflijemie, ros-hadavaŭsia u Nazarecie, prapaviedyvaŭ siarod ludziej na ziamli žydoŭskaj, ciarpieŭ Muki, byŭ ukryžavany, uskros, viarnuŭsia na Ułońnie Svajho Ajca Niabiesnaho i ciapier zychodzia na našyja aŭtary-prastoły, kab biazupynna abdymać nas Svajoju luboŭju... I tut treba vialikaj i hłybokaj viery, mahutnaj nadziei, haračaj lubovi taho, kab karystacca usimi Tajnami Chrystovymi i praz ich pieraradžacca u ludziej śviatych vialikich — u narod śviaty, vialiki, mahutny chryścijanski narod. I hetu śviatuju vieru, mahutnuju nadzieju, haračuju luboŭ my atrymali na śviatym Chroście, jak samyja valikija i samyja kaštoŭnyja dary Božyja, jakija nam treba pastajanna razvivać praz pilnuju i haračuju malitvu, praz chryścijanskija cnoty, praz luboŭ da Boha i bližnich svaich, praz supraŭdnaje chryścijanskaje žyćcio. U ščodraści Boha nie apiaredziš, nie, usio, čysta usio my majem ad Jaho cieraz Isusa Chrysta, Bohačałavieka — i śviaty cełу, i Stary

i Novy Zapaviety i nas samych — naš rozum, našu volu, našu dušu, naša cieła — usiu našuju istotu. Kab bačyć hetyja vialikija tajny, jak pryrody tak i łaski, jak śvietu pryrodnaha tak i nadpryrodnaho, treba mieć u sabie zdarovy rozum i tyja dary i łaski Božyja, ab jakich my tolki što ŭspaminali — śviatuju i hłybokuju Vieru, śviatuju i mahutnuju Nadzieju, śviatuju i haračuju Luboŭ. I Boh nam ščodra ich daŭ i daje — davać pradaŭžaje, a nam treba ich vierna uspryjmać i biazupynna razvivać!

25-ho Sakavika biaz supraŭdnaho u nas žyćcia chryścijanskaho, biez prahnieńnia stvaryć i pastavić na mahutnyja nohi Biełaruś supraŭdy chryścijanskuju i svabodnuju u dusie Chrystovym i na fundamencie chryścijanskim dziela vialikaho dabra ziamnoha i niabiesna-viečnaho — tolki mara nieažyćciavimaja! A ažyćciović jaje treba! Dziela hetaho i druhimi pućciami k jaje ažyćciaŭleńniu treba ići!

A. Ioan Tarasevič

***

"Ja uskrašeńnie i žyćcio: chto vieryć u Mianie, chaciab i pamior,, žyć budzie".

(Jan, 11, 25).

Adyšoŭ ad nas u viečnaść małady Mientak Drobuševič, pakinuŭšy pa sabie maładuju žonku i dvoje dziaciej, byccam kažučy — žyviecie, upraŭlajcieś daražeńkija, jak chočacie, a mianie Boh kliča da viečnaści, dla jakoj i stvorany my byli, dziela jakoj (dziela ščaślivaj) viečnaści i Syn Božy staŭsia i synam čałaviečym — Bohačałaviekam, i pamior za nas i uskros i daŭ nam svaje Božyja Tajnicy i Sakramenty k žyćciu viečnamu, k žyćciu ščaślivamu. Ja moh by doŭha jašče žyć na hetaj tut ziamlicy, bo mnie tolki 39 hadoŭ, i vam u žyćci pamahać i dzietak uzhadoŭvać, vučyć, adukavać, ale voś Hospad Boh kliča mianie da siabie, tamu ja i padpaŭ pad uładu nieŭmalimaha raka. Śmierci ja nie bajusia: jana nieminuča dla kažnaho čałavieka, a dla mianie voś ciapier u maim jašče dosyć maładym vieku i tut u Hartford, Conn., daloka ad darahoj maci. Brat siastra i druhija rodnyja i znajomyja žyvuć. Pryjechaŭ sa svajoj siamiejkaj da Hartford, Conn., kab tut lepšuju pracu atrymać i bolš apłačvajučuju... Znajšoŭ jaje, ale nie doŭha joju ciešyŭsia... Nieŭmalimy vorah padarvaŭ maje siły i voš pastaviŭ mianie užo nad hrobam. Darahaja žonka i darahija dzietki, nie płaččie i nie biadujcie pa mnie. Ja z vami i lubić vas budu ščyra dy z bolšaj duchoŭnaj mahčymaś-

ciaj dušy, niž dahetul, bo-ž ja budu u samym švatle, praŭdzie i siarod Božaj lubovi, jakuju ja budu viečna čuć i addychać: budu i vas joju abdymać. Aha, a voś maci maja darahaja staić pry łožu majej śmierci. A što, nie zmučyłaś, nie stamiłaś dalokaj padarožžu iz Chicago da Hartford? Nie, synok, nie stamiłaś. Śviečka maja haryć, daharaje, žyćcio ziamnoje z mianie vypłyvaje. Byŭ śviatar u mianie, ja vyspaviadaŭsia sa ščyrym sercam, ź vialikaj skruchaj, pryniaŭ Eŭcharystyčnaha Boha i Spasa našaha Jezusa Chrystusa. Ja spakojny iz radaściaj adychodžu iz hetaho hrešnaha i šmatpakutnaha žyćtu. Malicca u niebie budu, kab Boh naviarnuŭ jaho da siabie, usiu ludzkaść hetak akamianiełuju i zastyŭšyju u brackaj kryvi, u svajej ułasnaj kryvi i namieranaj zachlobnucca, utapicca u joj. Ja-ž sam jak najščyrej žadaju, kab ludzkaść žyła, kab ludzi pryšli jak najchutčej da fozumu, pierastali vajevać, žyli u supakoju, u lubovi i znajšli jak najchutčej srodki-lekarstvy dla źniščeńnia strašennaha voraha, ad jakoha i sam ja pamiraju jašče u maładym vieku. Dla źniščeńnia R A K A.

Mama darahaja, žonka, dzietki, baćka-ajčym, usie rodnyja i surodzičy nie płaččie pa mnie, bo-ž ja idu da lepšaho žyćcia, u krainu viečnaho ščaścia, dzie budu bačyć Boha tvaram u tvar i chvalić i słavić Jaho na vieki viečnyja!

Śviečka źziaje, śviečka daharaje... ziamnoje žyćcio mianie pakidaje! Budźcie usie zdarovy i ščaślivy uva Chryście Bohu i Zbavicielu našym i usich ludziej!

I jon nam usim havora: "Ja uskrašeńnie i žyćcio: chto vieryć u Mianie, chacia-b i pamior, žyć budze" (Jan, 11, 25).

Hetak to umiraŭ małady biełarus iz Mienščyny, Mientak Drobušević.

a. Janka Tarasevič

Adam Mickiewič

ŚVITAŹ

Kalib kamu daviałosia pad
Navahrudkam pabyvać,
U Płužyńskim lesie, pierajechaŭšy
haru,
Nie zabudź tvaje koni strymać
I pryhledźsia na voziera miž boru.

Śvitaź tam čystyja vody
razpaściraje,
Vializarnym kołam abvodu
Zbakoŭ hustaja pušča jaje
asłaniaje,
A hładka, byccam šyba lodu.

Kali načnoju prybližyšsia paroju
I ku vozieru lico skiravać račyš,
Zviozdy nad taboju i zviozdy pad
taboju,
I dva miesiacy ubačyš.

Zdajecca, što zpad tvaich stop,
Šklanaja raŭnina pad nieba

uciakaje,
Ci moža niebo svoj šklany strop,
Až da noh tvaich zhinaje.

Kali vokam druhoha bieraha nie
dasiahaješ
Dna nie adroźniš ad ščytu,
Dumaješ, što u siaredzinie
niebakruha zavisaješ
U biazmiernych razłohach błakitu.

Tak u pahodnuju noč, kali ubačyš
vočy,
Cikavaść złudziać uzrok pry vadzie,
Ale kab padjechać da voziera
unočy,
Treba być najśmialejšym z ludziej!

Bo jakija tam harcy čerci
vypraŭlajuć,
I jakija tam barvy šumiać,
Dryžu ja uvieś, kali staryja ab tym
bajuć
I strach prociŭ nočy spaminać.

Nieraz siarod vady, byccam homan
blizki,
Dym vybuchaje i ahoń bliskacić,
I kryk vajakoŭ i žanočyja piski
I zvuk zvanoŭ i zbrojo ščakacić.

Potym dym upadzie, homan
pierastanie,
Na bierahoch tolki šum sasny,
U vadzie cichich paciaraŭ šaptańnie
I dziavicaŭ malitvy žałosny.

Što heta značyć? Pa roznamu
platuć raty,
Štož, kali nichto nie byŭ na dnie.
Chodziać roznyja viestki siarod
prastaty,
Ale chtož ź ich praŭdu zhanie?

Płažynski pan, jakoha pradziady
Byli haspadarami ad
śviciezianskaje akolicy,
Dumaŭ i razpytvaŭ praz doŭhija
hady,
Jaz razviazać hetyja tajemnicy.

Zahadaŭ rabić pryłady nad vadoju
I sypaŭ vialikija vydatki.
Zviazano nievad šahoŭ dvieście
hłybinoju,
Zbudavali baržy i statki

Ja aścierahaŭ, što u tak vialikim
dzieli,
Dobra, kali heta z Boham
pačynajecca.
Dyk na abiedniu dali nie u adnym
kaścieli.
Na kaniec i ksiondz z Cyryna
źjaŭlajecca.

Staŭ na bierazie, nałažyŭ kaścielny
stroj,
Pakrapiŭ pracu, pamaliŭsia,
Pan daŭ znak — adpłyvaje kanvoj
I nievad z šumam zatapiŭsia.

Topicca, płyŭki za saboju u vodu
ściahaje,
(Takaja propaść u vadzie)
Pružacca kanaty, nievad vada
pakryvaje,
Chiba ničoha nie papadzie.

Na bierah užo dastali abodva kryła,
Ciahnuć astatki pałovu...
Skazać-ža jakoje złavill shasyła?
A choć skažu, nichto nie uvieryć
słovu.

Adnak-ža skažu zusim nie
naśmieški,
Žyvaja žančyna siadzieła u
nievadzie!
Tvar była bieła, vusna jak hareški,
Vołas śvietły, skupany u vadzie.

Na bierah spiašyć, a adnyja z tryvohi
Na miescy astupieŭšy hladzieli,
Druhija uciakać skiravali nohi,
Słova jaje łahodna prazvučeli:

"Ludzi, viedajcie, što nichto upornie
Karablom svaim vady tut nie kranie.
Každaho śmielčaka voziera zhornie
U biazmiernych vodaŭ hłybinie.

I ty zuchvalec i tvaja biasieda,
Zaraz pašlib vy na dno z karabloŭ,
Ale, što kraj hety byŭ tvajho pradzieda
I našaja u tabie płyvie kroŭ.

(Dalej budzie)

Pierałažyŭ J. Hučko

— o —

Za prysłanyja pažadańni ščyra dziakuju nastupnym asobam: J. Exc. Arcyepiskopu Vasilu, J. Exc. Episkopu Česłavu, Ajcom: Ioanu Taraseviču i Jazepu Hermanoviču, Rt. Rev. Msgr. Saławju, Śv. Kazimiru Kułaku D. T. C., i Śv. J. Tamušanskamu. Sp. Abramčykam Annie, Koli i Ninie, Sp. Siamji Akanovičaŭ. Siamji Bojčykaŭ, Sp. Budźko Česłavu i Sp-ni Budźko Valeri. Sp. Bułyhanym, Sp. Jozefu Fiedorčyk, Spadarstvu Peter Gajdel Dr. i Familii, Bieł. Hramadzie — Stokholm 1, Sp. Kosevičam, Sp. M. Mickieviču, Sp. V. T. Mickievičam. Familji Mierlakovym — Constantamu, Hanie, Juljanu, Danile i Vincentamu, Sp. J. C. Najdziukovym, Sp. M. Nikanu, "Pahoni", Sp. Panucevičavym: V. Ir, i Roma, Sp. Siamji Pituškavym, Sp. I. Popielavym, Sp. N. Prokopčyku, Sp. T.H. Połonievičam, Sp. B. Prytyckamu, Sp. Savionkavym, Sp. Tarasu Sajka, Sp-ni Aŭsiej, Sp. Paškievičavym.

Ščyra dziakuju za prysłanyja na "Siaŭbit" i na Bohasłužby nastupnym asobam: Sp. i Sp-ni Budźko $10, Sp. Hadykavym $5, Sp. Busiela $5, Sp. B. Prytyckamu $5, Sp. Bojčuk $5, Sp. Vinc. Sipovič $5, Staniłsavie Sipovič $5, Sp. Pietielonis $5, Sp. Savionak $5, Sp. Rymaško $5, Klub "Pahońia" $5, Sp. Prakopčyk N. $3.

Padpiska na hod 70 centaŭ, cana adnaho exemplara 15 c.

Vydaviec-Redaktar (Publisher-Editor) : Rev. Francis Cherniawski

Address: 164 Broadway, Fort Edward, N.Y., U.S.A., 12828
Telephone: RH7-5117

Printed by The Whiteruthenian Press * 452 South Avenue, Syracuse, N.Y., 13204